

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.116/2022/8.

A tanács tagjai:

Dr. Kovács Zsuzsanna a tanács elnöke

Dr. Dzsula Marianna előadó bíró

Dr. Stark Marianna bíró

A felperes:

felperes (cím)

A felperes képviselője:

Dr. Vincze Gyula ügyvéd (cím1)

Az alperes:

alperes (cím2)

Az alperes képviselője:

Kummer Ügyvédi Iroda (cím3, ügyintéző: dr. Kummer Ákos ügyvéd)

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.264/2021/4.szám

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

helység1i Törvényszék 6.P.20.937/2020/21.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet – a másodfokú eljárási költség és illeték viselésére is kiterjedően – részben hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és a felperes teljes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 76.200 (hetvenhatezer-kettőszáz) forint első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 154.000 (százötvennégyezer) forint első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak – külön felhívásra – megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A név Egyesület (a továbbiakban: Egyesület) elnöke 2017-től a felperes, aki a 2019. évi önkormányzati választásokon független jelöltként tagja volt az ellenzéki pártok által alakított név1 Szövetségnek (a továbbiakban: Szövetség). A felperest az ellenzéki frakció tagjaként több bizottság tagjává, illetve elnökévé választották.

[2] A felperes és egy másik független ellenzéki képviselő 2020. március 17-én bejelentették a kilépésüket az ellenzéki frakcióból, erről 2020. április 25-én sajtótájékoztatót tartottak.

[3] A név2 Kft. és az Egyesület 2020. február 24-én kötött szerződésében az Egyesület vállalta, hogy a kft. kezelésében lévő helységi név3 üzlet egy részét ingyenesen felújítja, karbantartja annak érdekében, hogy ott egy közösségi házat alakítson ki.

[4] Az alperes a név4 alelnöke. A Facebook oldalán 2020. április 29-én a felperesről az alábbi bejegyzést tette közzé: "Hosszú idő után egy politikai szereplés. Sajnos szomorú okból. A helységi polgároknak joguk van tudniuk az igazságot. A név5 egy újabb ellenzéki politikust vásárolt meg. Szomorú, hogy éppen azt a személyt, aki a civil világot képviselte a helységi Közgűlésben. felperesfel sokat dolgoztunk tavaly együtt, miközben vita folyt a helységi ellenzékben. Abba a csapatba tartozott, aki az én polgármester-jelöltségemet támogatta volna, és aki a legnehezebben fogadta el a megállapodást. Fáradtságos munka és hosszú viták gyümölcseként született meg az együttműködés. Ennek fordított most hátat felperes, aki bőséggel kapott pozíciókat az új testületben. Legújabbban pedig civil szervezete egy értékes épületet, amelynek felújítását 50 millióért a név5es polgármester vezette önkormányzat vállalta. Személyes csalódás a történet a számomra".

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[5] A felperes keresetében kérte megállapítani: az alperes megsértette a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát annak valótlan állításával, hogy a név5 egy újabb ellenzéki

politikust vásárolt meg (a továbbiakban: első közlés); ennek fordít most hátat felperes, aki bőséggel kapott pozíciókat az új testületben (a továbbiakban: második közlés); legújabbban pedig egy civil szervezete értékes épületet, amelynek felújítását 50 millió forintért a név5es polgármester vezette önkormányzat vállalta (a továbbiakban: harmadik közlés). Kérte az alperest kötelezését elégtétel adására és a további jogsértéstől való eltiltását. Érvelése szerint az alperes Facebook bejegyzésében szereplő kijelentések valótlan tényállítások, azt a hamis látszatot keltik, hogy megvásárolható közszereplő.

[6] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a felperesnek az ellenzéki tömörülésből történő kilépése közéleti vitát váltott ki. A Facebook posztban ehhez kapcsolódóan azt a véleményét juttatta kifejezésre, hogy a felperes kilépése mögött nem elvi okok, hanem anyagi érdekek állnak. A felperest nem vádolta bűncselekmény elkövetésével, nem sugallta, hogy a kilépésért kapta a tisztségeket.

Az első- és másodfokú ítélet

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát a Facebookon 2020. április 29-én közzétett Következő közléseivel: „A név5 egy újabb ellenzéki politikust vásárolt meg”; Fáradságos munka és hosszú viták gyümölcseként született meg az együttműködés. Ennek fordít most hátat felperes, aki bőséggel kapott pozíciókat az új testületben”. Eltiltotta a további jogsértéstől és kötelezte a Facebookon elégtétel adására bocsánatkérő közlemény közzétételével. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[8] Az elsőfokú ítélet indokolása szerint az első és második közlés valótlan tényállítás, amelyet a felperes közszereplőként sem köteles eltűnni. A felperes ugyanis a kilépése miatt nem kapott sem vagyoni sem erkölcsi ellentételezést. Az alperes az Egyesület, valamint az ellenzéki tömörülés tagjaként – kellő körültekintéssel – meggyőződhetett volna az állításai valóságtartalmáról. A harmadik közlés tekintetében az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az nem a felperes, hanem az egyesület vonatkozásában valósít meg jogsértést.

[9] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét „újraszövegezte”, részben megváltoztatta és megállapította: az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát a Facebookon a saját neve alatt 2020. április 29-én közzétett alábbi bejegyzésével: „A név5 egy újabb ellenzéki politikust vásárolt meg”. Az alperest eltiltotta a további jogsértéstől és kötelezte helyreigazító közlemény közzétételére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[10] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az első közlés tényállítás, amely valótlan. Kiemelte, hogy a felperes állításával szemben e közlés nem értelmezhető akként, hogy azzal a felperest korrupciós bűncselekmény elkövetésével vádolja, mivel nem tartalmaz azokra utaló tényállítást. A közlés szerint a felperes anyagi érdekből lépett ki az ellenzéki frakcióból, ennek ellentételezése az Egyesület által megszerzett ingatlan felújításának finanszírozása. A „közmegitelés szerint” kifejezés alkalmas arra, hogy a felperes társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolja. Ezért a másodfokú bíróság e közlés tekintetében tartotta megállapíthatónak a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi joga megsértését a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:45. § (2) bekezdése alapján.

[11] A másodfokú bíróság megállapítása szerint az alperes a második közléssel azt kifogásolta, hogy a felperes annak ellenére lépett ki az ellenzéki frakcióból, hogy annak révén

több pozícióhoz is jutott a testületben. A felperes hivatkozásával szemben ez az állítás a valóságnak megfelel, ezért a jogsértést nem teszi megállapíthatóvá. Erre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és a keresetet a második közlés vonatkozásában is elutasította.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[12] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte annak hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a teljes kereset elutasítását, másodlagosan a felperes kötelezését 38.100 forint első- és másodfokú eljárási költségének megfizetésére, valamint az általa fizetendő illeték összegének leszállítását 28.000 forintra. Megsértett jogszabályként a Ptk. 2:42. § (1) és (2) bekezdését, a 2:45.§ (2) bekezdését, a 2:51. § (1) bekezdés *a) -c)* pontját, a Pp. 21. § (5) bekezdését, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (3) bekezdés *b)* pontját és a 83. § (2) bekezdését jelölte meg.

[13] Felülvizsgálati álláspontja szerint az első közlés nem valótlan tényállítás, az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján az a véleménynyilvánítás körébe tartozó értékítéletnek minősül. A felperesnek a kilépéséről szóló bejelentése a közgyűlésben és az ellenzéki együttműködésben is széleskörű közéleti vitát váltott ki, a sajtó még hetekkel később is foglalkozott ezzel. Ebben a közéleti vitában szólalt fel és írta meg a közösségi médiában, hogy álláspontja szerint a felperest a név5 megvásárolta, a kilépése mögött nem elvi okok, hanem másfajta, egyéni érdekek állnak. Véleményének valóságalapja a felperes közéleti tevékenysége. A felperes ugyanis hátat fordított a korábbi szövetségeseinek, a helységi közgyűlésbe képviselőként delegáló pártszövetségből kilépett. Ezekből vont le azt a következtetést, hogy a felperes megvásárolható közszereplő. Az ilyen, kifejezés módjában nem bántó, öncélú gyalázkodást nem tartalmazó, és az érintett személy magánéletét sem érintő közlések vonatkozásában a közszereplő felperesnek fokozott tűrési kötelezettsége van, emiatt személyiségvédelmi igényt eredményesen nem érvényesíthet.

[14] Az alperes másodlagosan a jogerős ítéletben megállapított perköltség összegét vitatta, mert számítása szerint a pertárgy értéke 1.800.000 forint helyett 600.000 forint. Álláspontja szerint a keresethalmazat ugyanis nem valódi, hanem látszólagos, ezért a perköltség számításánál a Pp. 21. § (5) bekezdése és az Itv. 39. § (3) bekezdés *b)* pontja az irányadó.

[15] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet elsőfokú ítéletet részben helybenhagyó rendelkezésének a hatályában fenntartását kérte.

[16] A felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmében – tartalma szerint – a jogerős ítélet keresetet elutasító rendelkezésének a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Megsértett jogszabályként a Ptk.2:44. §-át jelölte meg. Az Alkotmánybíróság és az Emberi Jogok Európai Bíróságának a határozataira, valamint ítéletábrái határozatokra hivatkozással állította, hogy a második közlés is olyan valótlan tényállítás, amely sérti a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát.

A Kúria döntése és jogi indokai

[17] A felülvizsgálati kérelem alaptalan a következők szerint.

[18] Az Alaptörvény IX. cikk(1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. A (4) bekezdés értelmében a véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának a megsértésére.

[19] A Ptk. 2:45. § (2) bekezdése kimondja, hogy a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel, vagy valós tényt hamis színben tüntet fel. E rendelkezés értelmében tehát a jóhírnév sérelmét az érintett személyre vonatkozó, valótlan és a közfelfogás szerint sértő tény állítása (híresztelése, hamis színben való feltüntetése) okozza.

[20] A Ptk. 2:44. § (1) értelmében a közügyek szabad vitatását biztosító alapjogok gyakorlása a közéleti szereplő személyiségi jogainak védelmét szükséges és arányos mértékben, az emberi méltóság sérelme nélkül korlátozhatja; azonban az nem járhat a magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével.

[21] Az Alkotmánybíróság a véleménynyilvánításhoz való jog tekintetében – a jóhírnév sérelmének megítéléséhez kapcsolódóan is – megállapította a bírói mérlegeléshez szükséges alkotmányos szempontokat. Eszerint azt szükséges vizsgálni, hogy a véleményt kifejező nyilvános közlés közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e; a nyilvános közléssel érintett személy közszereplői minőségben jelenik-e meg; tényállítást vagy értékítéletet foglal-e magában és sérti-e az érintett személy emberi méltóságát vagy jóhírnevét (becsületét) {3145/2018. (V. 7.) AB határozat, Indokolás [38]}. Meghatározta továbbá e szempontok mérlegeléséhez az alkotmányos alapelveket {13/2014. (IV.18.) AB határozat, Indokolás [39]-[41]}.

[22] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján a véleményszabadság gyakorlásának határait a közügyeket érintő kérdésekben aszerint különbözteti meg, hogy az adott közlés értékítéletnek, avagy tényállításnak minősül-e. E minősítésnek azért kell összhangban állnia az Alaptörvény IX. cikkében biztosított véleményszabadság követelményeivel, mert egyben döntően és közvetlenül befolyásolja annak határait is, így az alapjog gyakorolhatóságát és tényleges érvényesülését. A véleményszabadság nemcsak bizonyos felfogások vagy eszmék, hanem magának a véleménynyilvánításnak a lehetősége előtt nyit szabad utat. Ebből következik, hogy a közügyeket érintő értékítéletek szabad folyása biztosított, hiszen a tényállításokkal szemben az értékítéletek közös sajátossága, hogy igazságtartalmuk nem ellenőrizhető és objektív módon nem igazolható. Az értékítéletekkel szemben a tényállítások mindig olyan konkrétumokat tartalmaznak, amelyek valósága bizonyítás útján igazolható, ellenőrizhető. Míg az értékítéletet megjelenítő vélemények nagyobb toleranciát követelnek, addig a tényeket állító, avagy híresztelő kifejezések esetében fokozottabb gondosság követelhető meg. Az Alkotmánybíróság mércéje szerint az értékítéletet és személyes meggyőződést közvetítő vélemények mindaddig, amíg összefüggésben állnak a közügyekkel, attól függetlenül élvezik a véleményszabadság alkotmányos oltalmát, hogy helyes vagy helytelen, tetsző vagy nem tetsző, egyes megítélések szerint értékes vagy éppen értéktelen gondolatot tartalmaznak. Ezt kívánja meg a nézőpontsemleges véleménynyilvánítási fórum szabadságának értéke is. [{3051/2022, (II.11.) AB határozat, Indokolás [44]-[47], 6/2021. (II. 22.) AB határozat, Indokolás [22]}].

[23] A Kúria megállapítása szerint a másodfokú bíróság, bár hivatkozott az Alkotmánybíróság által meghatározott szempontrendszerre, részben figyelmen kívül hagyta azokat. A felülvizsgálati eljárásban nem volt vitatott, hogy a peres felek közszereplők. Az

alperes a sérelmezett közléseket a felperes kilépése miatt indult közéleti vitához kapcsolódóan fogalmazta meg. Az alperes felülvizsgálati kérelmében az első közlés tényállítás minősítését, míg a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmében a második közlés jogsértő jellegének hiányát vitatta. Ezért a felülvizsgálati eljárásban az eldöntendő jogkérdés a közlések tényállításként vagy véleményként való megítélése volt.

[24] Az eljáró bíróságok helyállóan hivatkoztak arra, hogy a kifogásolt kifejezések nem ragadhatók ki a szöveg összefüggéseiből, a PK 12. számú állásfoglalásra is tekintettel azt szükséges vizsgálni, hogy a közlés az olvasók számára ténylegesen milyen tartalmat hordoz. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, a közlés egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is {PK.12. állásfoglalás II. pont, 3217/2020. (VI. 19.) AB határozat, Indokolás [80]}. A felperes ezeket a szempontokat figyelmen kívül hagyva, a szöveggörnyezetből kiragadva kérte értékelni a sérelmezett kifejezéseket, ezáltal a szövegben szereplő tartalomtól eltérő értelmet tulajdonított azoknak.

[25] A Ptk. 2:44. §-a a nevesített személyiségi jogokat megelőzően, valamennyi személyiségvédelmi eszközre kiterjedően szabályozza a közszereplők fokozott tűrési kötelezettségét. A személyiségvédelmi eszközök és a véleménynyilvánítás szabadsága határának megvonása esetén a közügyet érintő témában közszereplő részéről elhangzott politikai vélemény esetén a véleménynyilvánítás határai tágabbak, ezért azt az érintett személy, függetlenül attól, hogy mely személyiségi jogának sérelmére hivatkozik, fokozottan tűrni köteles.

[26] A Kúria megállapítása szerint mindkét sérelmezett közlés – a bejegyzés teljes tartalma és a szövegösszefüggések alapján értékelve – ténybeli alapokkal rendelkező, közügyben kinyilvánított politikai véleménynek minősül. A közlés körülményeiből megállapíthatóan az alperes a helyi közéleti vitához kapcsolódóan kizárólag a személyes csalódása miatt megfogalmazott negatív álláspontját mutatta be, amelyet abból a tényből vezetett le, hogy a felperes kilépett a Szövetségből. A felperest nem hozza összefüggésbe bűncselekmény elkövetésével, nem használja a "korrupt" jelzőt. Az alperes közéleti szereplőként a felperest elmarasztaló véleményét fogalmazta meg a közgyűlésbe delegáló pártszövetségből való kilépése miatt, amelyet úgy fejezett ki, hogy korábbi szövetségeseinek hátat fordított. E véleménynek ténybeli alapja a felperes Szövetségből való kilépése. Az alperes e tényből von le olyan a következtetést, hogy a felperest nem elvi okok, hanem anyagi érdekek motiválták, ezzel kapcsolatban utal az épület felújítására kapott pénzre. Ez a negatív tartalmú, kritikai vélemény azonban nem lépi túl a szabad véleménynyilvánítás közügyekben megengedett tágabb kereteit.

[27] A Kúria következetes gyakorlata (Pfv.IV.21.423/2021/5., Pfv.IV.20.028/2018/6.) szerint ugyanis a közügyekkel kapcsolatos véleménynyilvánítás csak szűk körben korlátozható, akkor, ha sérti az emberi méltóság korlátozhatatlan, az emberi státuszt meghatározó lényegét, vagyis a másik személy emberi mivoltában való megalázására irányul. A véleménynyilvánítás szabadsága az ilyen jellegű közlésekre nem terjed ki, a perben sérelmezett közlések azonban nem tartoznak ebbe a körbe.

[28] Miután a kifogásolt közlések véleménynek minősülnek, tévesen róttá a másodfokú bíróság az alperes terhére annak bizonyítatlanságát, hogy azok megfelelnek a valóságnak. A személyiségi jogi per kereteit pedig meghaladja a közéleti vitában véleményt nyilvánító személy szándékának a vizsgálata. Ezért a jogsértés megítélésének szempontjából nem volt relevanciája annak, hogy az alperes rosszhiszemű volt-e a bejegyzés írásakor.

[29] Mindezeket tekintetbe véve az adott esetben a Kúria úgy ítélte meg, hogy a közügyekben zajló vita lefolytatásához fűződő érdek megelőzi a közszereplő felperes

személyiségi jogai védelméhez fűződő érdekét. Az alperes a helyi közéleti vita körébe tartozó témában ténybeli alappal rendelkező véleményt formált, amely nem lépte túl a szabad véleménynyilvánítás megengedett határait, mivel a politikai véleménynyilvánítás keretén belül közszereplőre tett túlzó kritikai megfogalmazások is a véleménynyilvánítás szabadságának a védelme alatt állnak.

[30] Mindezekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet sérti a felülvizsgálati kérelem alapján vizsgált jogszabályokat, ezért azt a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a jogszabályoknak megfelelő új határozatot hozott.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[31] 2013. évi V. törvény 2:44. § (1) bekezdés, 2:45. § (2) bekezdés

Alaptörvény IX. cikk (1)-(2) bekezdés

PK.12. számú állásfoglalás

A döntés elvi tartalma

[32] **A közügyekkel kapcsolatos véleménynyilvánítás csak szűk körben korlátozható, akkor, ha sérti az emberi méltóság korlátozhatatlan, az emberi státuszt meghatározó lényegét, vagyis a másik személy emberi mivoltában való megalázására irányul.** A vélemény tartalmának, helyes vagy helytelen voltának a vizsgálata meghaladja a személyiségi jogi per kereteit.

Záró rész

[33] A Kúria a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte az alperes által felszámított, az ügyvédi képviseletével felmerült és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) és (5) bekezdései, valamint a 4/A. § (1) bekezdése szerint megállapított első- és másodfokú, valamint felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

[34] Az Itv. 62. § (1) bekezdés *f)* pontjai alapján a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján a felperes köteles megtéríteni.

[35] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 405. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Kúria
IV.Pfv.20.116/2022/8

8

Budapest, 2022. június 22.

Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, Dr. Dzsula Marianna s.k. előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró